

**Problemy, wyzwania, rozwiązania.
Ukraińskie dzieci w polskim systemie
edukacji.
Podsumowanie spotkań tematycznych**

Prezentacja powstała na podstawie 5 spotkań
z przedstawicielami organizacji pozarządowych, instytucji,
samorządów oraz przedstawicielami korporacji
samorządowych: Unii Metropolii Polskich, Związku Miast
Polskich, Związku Powiatów Polskich, Związku Gmin Wiejskich
W spotkaniach wzięło udział około 60 osób

samorządy – problemy, potrzeby i rozwiązania (1)

- generalne problemy związane z przepisami prawnymi i finansami
 - przepisy dot. włączania kadry ukraińskiej
 - brak ciągłości legislacyjnej – nieobowiązywanie rozporządzenia na nowy rok szkolny: problem, czy w arkusze organizacyjne wpisywać 28 czy 25 dzieci
- kwestie związane z ocenianiem i promowaniem ukraińskich uczniów uchodźczych oraz ich przystępowaniem do egzaminów
- kwestie związane z pojemnością obiektów szkolnych i zbyt małą liczbą nauczycieli – obawa przed koniecznością wprowadzenia zmianowości w nowym roku szkolnym
- duża rotacja dzieci
- kwestie związane ze wsparciem części dzieci ukraińskich w dokończeniu przez nie nauki w systemie zdalnym

samorządy – problemy, potrzeby i rozwiązania (2)

- brak wystarczającej liczby nauczycieli uczących języka polskiego jako obcego
- brak planu dotyczącego tego, jak działać od września
 - do systemu mogą wejść dzieci starsze, które będą dołączały do i tak przeludnionych (szczególnie w dużych miastach) klas
- kwestia włączania uczniów ukraińskich w działania klas
- przeciwdziałanie dyskryminacji, wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów
 - nauka języka ukraińskiego dla polskich dzieci
- wyzwaniem komunikowanie sytuacji rodzicom dzieci polskich
- wsparcie psychologiczne dla nauczycieli
- wyzwaniem są wakacje i intensywna nauka języka polskiego, która umożliwiłaby wejście w system edukacyjny dzieciom ukraińskim – pozyskanie środków z Unicefu i organizacji międzynarodowych
- półkolonie wakacyjne dla dzieci polskich i ukraińskich

działania dla dyrektorek i dyrektorów oraz nauczycielek i nauczycieli

- wiele działań prowadzonych przez organizacje pozarządowe
 - webinary i szkolenia
 - dla trenerów międzykulturowych, którzy będą wspierać dyrektorów i nauczycieli
 - Kursy i szkoły trenerów
 - dla nauczycieli języka polskiego jako obcego
 - kurs dla ukraińskich nauczycieli matematyki
 - Konferencja dla ukraińskich nauczycieli po ukraińsku (28.04)
 - Programy dla dyrektorów – program leaderski
 - mapowanie nauczycieli i ich potrzeb
 - wsparcie sprzętem
 - działania związane z przeciwdziałaniem dezinformacji
 - działania związane z dobrostanem i zdrowiem psychicznym
 - działania na rzecz asystentów międzykulturowych (wsparcie informacyjne i upowszechnianie wiedzy)
- „Wyzwaniem jest to, że dyrektorki/ dyrektorzy, nauczycielki/nauczyciele są przemęczeni i kolejne działanie typu webinar jest nieskuteczne. Lepiej dać jakiś krótki materiał”
- Problemem jest przemęczenie kadry po dwóch latach pandemii i brak możliwości dodatkowego wynagradzania

materiały

- Platformy do nauki języka polskiego
- Kodeks równego traktowania
- Porównanie podstaw programowych
- Scenariusze lekcji
- Podręczniki (w tym do nauczania języka polskiego jako obcego)
- Materiały – wyzwania i szczegóły:
 - Ważne żeby to było coś więcej niż podręcznik: karty pracy dostosowane nie tylko do nauki przedmiotu ale np. związanej z powtórzeniem jęz. Polskiego, uroszczone podręczniki (część materiałów już jest, przygotowujemy jest taki pakiet – koniec 2022)
 - Tłumaczenie materiałów na ukraiński, rosyjski, angielski
 - Potrzeba działań systemowych, takich jak np. platforma z czasów pandemii
 - Wyzwaniem zmapowanie istniejących materiałów/ zdiagnozowanie kto ma takie wziętki/ dzielenie się nimi

zajęcia pozalekcyjnych i pozaszkolnych

- zajęcia typu warsztaty (dodatkowe zajęcia judo, plastyczne):
 - bariera językowe – słowniczek, prosta instrukcja obrazkowa/ spisanie po ukraińsku kilku głównych zasad
- działania ciągłe w instytucjach
 - potrzeba asystentek/ asystentów międzykulturowych
 - jest możliwość prowadzenia zajęć, ale duży wysiłek jest wkładany w pozyskanie uczestników do tych zajęć
- pokazy filmowe, teatralne w języku ukraińskim
 - Problem z promocją tych działań
- organizowanie świetlic/ punktów świetlicowych. opiekuńczych
 - brak podstawy prawnej na podstawie, której one funkcjonują
 - brak standardu działania

Brak prostego materiału dotyczącego tego, jak postępować wobec ukraińskich dzieci uchodźczych, wspomagającego nauczycieli, animatorów i instruktorów. (jak złapać poczucie stabilizacji, że nie w białych rękawiczkach, ale że te dzieci mogą też mieć niestandardowe zachowania emocjonalne)

Asystentki i asystenci i adaptacja kulturowe

- Kompendium wiedzy dla szkół i instytucji publicznych, dotyczące zatrudniania asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich: asywszkole.pl
 - informacje dla dyrekcji szkół dot. zatrudniania asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich, a także dobrych praktyk i standardów współpracy z nimi
 - materiały, publikacje, wskazówki i dobre praktyki dotyczące współpracy szkół z asystentkami i asystentami
 - wnioski i rekomendacje systemowe dot. wspierania zatrudnienia oraz wzmacniania roli asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich w szkołach
- Ogólnopolska Koalicja na rzecz wzmacniania roli asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich (<https://asywszkole.pl/o-nas/>)
- Działania w Krakowie wdrażające system asystentów i asystentek międzykulturowych w obecnej sytuacji

Te narzędzia należy upowszechniać, wdrażać i finansować